

Hvilket køn har størst risiko for demens?

Kasper Jørgensen

Ifølge et stort registerstudie baseret på data fra Storbritannien har mænd signifikant højere risiko for at få en demensdiagnose end kvinder. Studiet dækker dog primært den yngre del af ældrebefolkningen og danske data tyder på, at kønsforskellen udjævnes, hvis man inkluderer de ældste årgange i analysen.

Forekomsten af demens, også kaldet prævalensen, er højere blandt kvinder end mænd. I Danmark udgjorde kvinder cirka 58 % af alle ældre diagnosticeret med demens i 2022, mens mænd tegnede sig for 42 %.

Den højere forekomst af demens blandt kvinder – især i de ældste aldersgrupper – afspejler primært, at kvinder har en højere middellevetid end mænd, og at kvinder udgør en større andel end mænd af de +80-årige og +90-årige.

Hvis man i stedet for prævalens ser på risikoen for at udvikle demens inden for et givent tidsrum, kan resultatet falde væsentligt anderledes ud.

En gruppe forskere fra Kina og Australien har ved hjælp af data fra en stor britisk database, *the UK Biobank*, beregnet risikoen for at udvikle demens for henholdsvis kvinder og mænd udtrykt i form af såkaldte aldersjusterede *hazard ratios* (HR).

Relativt unge deltagere

Studiet omfattede knap 215.000 kvinder og 215.000 mænd matchet på alder ved studiets start. Deltagerne blev inkluderet i perioden 2006 til 2010 og fulgt frem til starten af 2021, hvilket gav en opfølgingsperiode mellem 11 og 15 år.

Deltagerne var 40 til 71 år ved studiets start med en gennemsnitsalder på 57 år, hvilket er relativt ungt for et studie, der beskæftiger sig med risikoen for demens.

Ifølge oplysninger fra hospitalsjournaler og dødsregistre blev godt 5.900 personer diagnosticeret med demens i løbet af opfølgingsperioden, hvoraf der var en signifikant overvægt af mænd.

Fordi forskerne anvendte et studiedesign med lige store grupper af kvinder og mænd matchet på alder, var det muligt at foretage en mere direkte sammenligning af de to køns relative demensrisiko end i befolkningsundersøgelser, hvor andelen af kvinder altid er størst i de ældre aldersgrupper.

Højere risiko for mænd end kvinder

Sammenlignet med kvinder havde mænd således 23 % højere risiko for at få en demensdiagnose (HR 1,23; 95 % konfidensinterval 1,17 til 1,29).

For demensdiagnoser stillet før 65-årsalderen, også kaldet tidligt indsættende demens, var kønsforskellen endnu mere udtalt, idet mænd havde 42 % højere risiko end kvinder (HR 1,42).

Sammenlignet med kvinder havde mænd desuden 21 % højere risiko (HR 1,21) for at få en demensdiagnose efter 65-årsalderen, også kaldet sent indsættende demens.

Skrantende hankøn

I et forsøg på at afklare hvorfor risikoen for demens var større blandt mænd end blandt kvinder, inddrog forskergruppen detaljerede informationer fra *UK Biobank* vedrørende deltagernes helbred.

De sammenfattede blandt andet oplysninger om 61 sygdomme som fx kræft, hjertekarsygdomme og diabetes i en risikoscore for *multimorbiditet*.

Gruppen af mænd scorede generelt højere på multimorbiditetsscoren der, sammen med andre helbredsoplysninger, tilsyneladende kunne forklare størstedelen af forskellen mellem de to køns demensrisiko. Også faktorer knyttet til livsstil i form af kostvaner og rygning påvirkede sammenhængen om end i mindre grad.

Forskerne undersøgte desuden sandsynligheden for overlevelse i op til 13 år efter en demensdiagnose, hvilket også faldt ud til kvindernes fordel. Kvindernes bedre overlevelse med demens bidrager formentlig til, at forekomsten af demens er højere blandt kvinder end blandt mænd.

Hvad siger danske data?

Den danske Sundhedsdatastyrelse har et online register for udvalgte kroniske sygdomme og svære psykiske lidelser, der blandt andet omfatter demens.

Hvis man fokuserer på aldersgruppen af +65-årige i 2021, tegner der sig følgende billede: I aldersgruppen 65 til 69 år er risikoen højest for mænd (aldersjusteret HR 1,20), hvilket også er tilfældet i aldersgruppen 70 til 74 år om end i mindre grad (HR 1,07).

Det svarer nogenlunde til resultaterne fra Storbritannien. Men i aldersgrupperne fra 75 år og opefter er risikoen for at få en demensdiagnose stort set ens for begge køn i Danmark (HR 0,97 til 1,00).

Hvis man ser på hele gruppen af +65-årige danskere under ét, havde de to køn omtrent samme risiko for at få en demensdiagnose i 2021 (aldersjusteret HR 0,99).

Forskellen på resultaterne fra Storbritannien og Danmark skyldes formentlig, at deltagerne fra *UK Biobank* var relativt unge sammenlignet med de danske registerdata, der dækker hele ældrebefolkningen.

Shang X, Roccati E, Zhu Z, Kiburg K, Wang W, Huang Y, et al. Leading mediators of sex differences in the incidence of dementia in community-dwelling adults in the UK Biobank: a retrospective cohort study. *Alzheimers Res Ther.* 2023;15(1):7

[PubMed](#)

Udvalgte kroniske sygdomme og svære psykiske lidelser

[Sundhedsdatastyrelsen](#)

Oprettet: 20. april 2023